

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

DEPARTAMENT KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO I USTAWICZNEGO

29/10/2013

ECVET

a

modernizacja

kształcenia

zawodowego

w Polsce

Cele wprowadzonej reformy

- poprawa jakości i efektywności kształcenia zawodowego oraz zwiększenie jego atrakcyjności poprzez systemowe powiązanie szkolnictwa zawodowego z rynkiem pracy
- zwiększenie dostępności i elastyczności kształcenia zawodowego oraz systemu potwierdzania kwalifikacji

**Zmiany w kształceniu zawodowym zostały wprowadzone ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 29 września 2011r. Nr 205, poz.1206).
Wdrażanie zmian rozpoczęło się 1 września 2012 r.**

Szkoły prowadzące kształcenie zawodowe i szkoły dla dorosłych od 1 września 2012

Od 1 września 2012 r. w systemie szkolnym funkcjonują:

szkoły prowadzące kształcenie zawodowe:

- trzyletnia zasadnicza szkoła zawodowa
- czteroletnie technikum
- szkoła policealna

oraz następujące szkoły ogólnokształcące dla dorosłych:

- szkoła podstawowa dla dorosłych (szósta klasa)
- trzyletnie gimnazjum dla dorosłych
- trzyletnie liceum ogólnokształcące dla dorosłych

Dorośli mają możliwość połączenia zdobywania wykształcenia ogólnego z nabywaniem kwalifikacji zawodowych w systemie pozaszkolnym (na kwalifikacyjnych kursach zawodowych)

Kwalifikacja kluczym elementem zmian

Kwalifikacja w zawodzie – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 23 grudnia 2011 r. *w sprawie klasyfikacji zawodów
szkolnictwa zawodowego* (Dz. U. z 2012, poz. 7)

Zawody nauczone w systemie oświaty

200 zawodów, w ramach których wyodrębniono **252 kwalifikacje** możliwe do uzyskania zarówno w szkołach, jak i w formach pozaszkolnych (kursowych):

- zawody 3-kwalifikacyjne: **23**,
- zawody 2-kwalifikacyjne: **72**,
- zawody 1-kwalifikacyjne: **98**,

7 zawodów „artystycznych”, w których nie wyodrębniono kwalifikacji

Dla **161 zawodów** przewiduje się możliwość nauczania zarówno w systemie szkolnym (kształcenie w odpowiednim typie szkoły), jak i w formach kursowych (na kwalifikacyjnych kursach zawodowych)

Nowa klasyfikacja zawodów szkolnictwa zawodowego

Symbol cyfrowy	Nazwa grupy zawodów/ Nazwa zawodu	Wnioskodawca – minister właściwy w zakresie zawodu	Obszar kształcenia	Typy szkół ponadgimnazjalnych			Nazwy kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach	Kształcenie w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych	Uwagi
				ZSZ	T	SP			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
713201	Lakiernik	gospodarki	M	X			K1 Wykonywanie prac lakierniczych	X	
721306	Blacharz samochodowy	gospodarki	M	X			K1 Naprawa uszkodzonych nadwozi pojazdów samochodowych	X	

Nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach

Podstawa programowa kształcenia w zawodach to zestaw celów kształcenia i treści nauczania opisanych w formie oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, niezbędnych dla zawodów lub kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach, uwzględnianych w programach nauczania

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r.
w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach
(Dz. U. z 2012 r., poz. 184)

Podstawa programowa ukierunkowana na efekty kształcenia i umożliwiająca planowanie dalszej ścieżki kształcenia

Podstawa programowa kształcenia w zawodach uwzględnia:

- 193 zawody oraz wyodrębnione w nich 252 kwalifikacje
- cele kształcenia i oczekiwane efekty kształcenia
- warunki realizacji kształcenia w zawodzie
- **możliwości uzyskiwania dodatkowych kwalifikacji w zawodach w ramach obszaru kształcenia określonego w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (*istotne z punktu widzenia doradztwa zawodowego*)**

np. absolwent szkoły kształcącej w zawodzie *sprzedawca* po potwierdzeniu kwalifikacji A.18. *Prowadzenie sprzedaży* może uzyskać dodatkowo:

- dyplom potwierdzający kwalifikacje w zawodzie *technik handlowiec* po potwierdzeniu dodatkowo kwalifikacji A.22. *Prowadzenie działalności handlowej*
- dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie *technik księgarstwa* po potwierdzeniu dodatkowo kwalifikacji A.21. *Prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej*

oraz uzyskaniu wykształcenia średniego.

- wykaz kwalifikacji dostępnych w ramach systemu oświaty (w szkołach i w formach pozaszkolnych)

Przykładowa struktura zawodu – zasadnicza szkoła zawodowa

OGRODNIK prowadzi prace związane z uprawą roślin ogrodniczych posługując się środkami technicznymi.

OGRODNIK

Zakłada i prowadzi uprawy ogrodnicze

Prowadzi produkcję sadowniczą

Prowadzi produkcję warzywniczą

Prowadzi produkcję roślin ozdobnych

Eksploatuje środki techniczne stosowane
w ogrodnictwie

294

Kontynuacja w zawodzie
technik ogrodnik

Przykładowa struktura zawodu - technikum

TECHNIK OGRODNIK

TECHNIK OGRODNIK organizuje i prowadzi prace związane z uprawą roślin ogrodniczych z wykorzystaniem środków technicznych.

Zakłada i prowadzi uprawy ogrodnicze

Prowadzi produkcję sadowniczą

Prowadzi produkcję warzywniczą

Prowadzi produkcję roślin ozdobnych

Eksploatuje środki techniczne stosowane w ogrodnictwie

Planuje i organizuje prace ogrodnicze

Planuje prace związane z uprawą roślin sadowniczych

Planuje prace związane z uprawą roślin warzywnych

Planuje prace związane z uprawą roślin ozdobnych

306

Kontynuacja zawodu ogrodnik

Nowy bardziej elastyczny system kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych

- włączenie szkół zawodowych w system kształcenia ustawicznego osób dorosłych (w zakresie KKZ)
- możliwość organizacji form pozaszkolnych (kształcenie w formach kursowych) w zakresie:
  - 1) wynikającym z tematyki danej kwalifikacji
kwalifikacyjny kurs zawodowy – to kurs, którego program nauczania uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodach, w zakresie jednej kwalifikacji, którego ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie tej kwalifikacji;
  - 2) wynikającym z tematyki danej części kwalifikacji (jednego z zestawów efektów uczenia się)
– **kurs umiejętności zawodowych**

Kwalifikacyjne kursy zawodowe

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą być prowadzone przez:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w zakresie zawodów, w których kształcą
- niepubliczne szkoły o uprawnieniach szkół publicznych prowadzące kształcenie zawodowe w zakresie zawodów, w których kształcą
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego
- instytucje rynku pracy, w tym Ochotnicze Hufce Pracy
- inne podmioty prowadzące działalność oświatową.

Zasady organizacji kwalifikacyjnych kursów zawodowych zostały określone w rozporządzeniu *w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz. U. z 2012, poz. 186 ze zm.)*

Kursy umiejętności zawodowych

W treści rozporządzenia o kształceniu ustawicznym w formach pozaszkolnych proponuje się prowadzenie takich kursów w zakresie zestawów efektów kształcenia:

- *wyodrębnionych w ramach danej kwalifikacji*
- *wspólnych dla wszystkich zawodów*
- *wspólnych dla grupy zawodów.*
- To stwarza możliwość **rozłożenia w czasie edukacji zawodowej** tym, którzy z różnych względów nie mogą w cyklu ciągłym kończyć edukacji w ramach pełnej kwalifikacji.
- Kurs ten kończy się zaliczeniem

Kto i jakie kursy może prowadzić?

	KKZ	kurs umiej. zawodowych	turnus doksztalcania – młodociani	kurs komp. ogólnych	inny kurs
szkoły publiczne	X				
szkoły niepubliczne	X				
placówki kształcenia ustawicznego (publ. i niepubl.)	X	X		X	X
placówki kształcenia praktycznego (publ. i niepubl.)	X	X		X	X
odidz (publ. i niepubl.)	X	X	X	X	X
instytucje rynku pracy	X				
działalność gospodarcza	X				

Zasadnicza szkoła
zawodowa

Kwalifikacyjny
kurs zawodowy

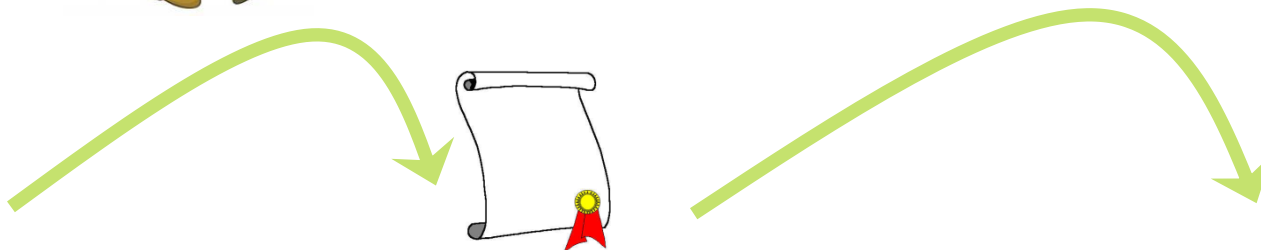
Technikum

Rolnik

+ egzamin

= Technik rolnik

R.3. Prowadzenie produkcji
rolniczej

R.16. Organizacja
i nadzorowanie produkcji
rolniczej

R.3.
R.16.

Wymagane wykształcenie średnie

Zasadnicza szkoła
zawodowa

Kwalifikacyjny
kurs zawodowy

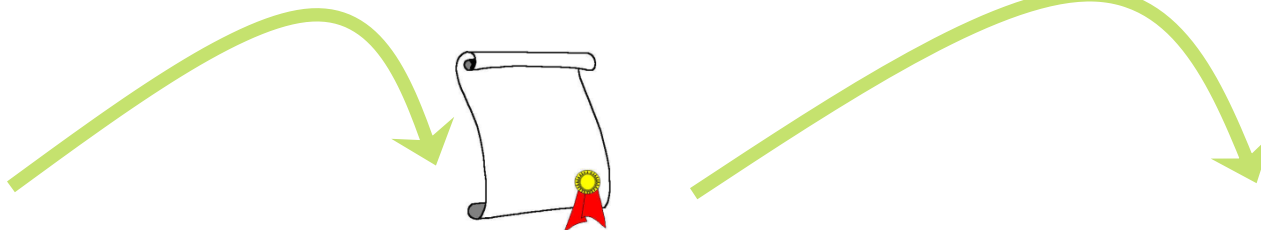
Technikum

Rolnik

+ egzamin

= Technik agrobiznesu

R.3. Prowadzenie produkcji
rolniczej

R.6. Organizacja
i prowadzenie przedsiębiorstwa
w agrobiznesie

R.3.
R.6.

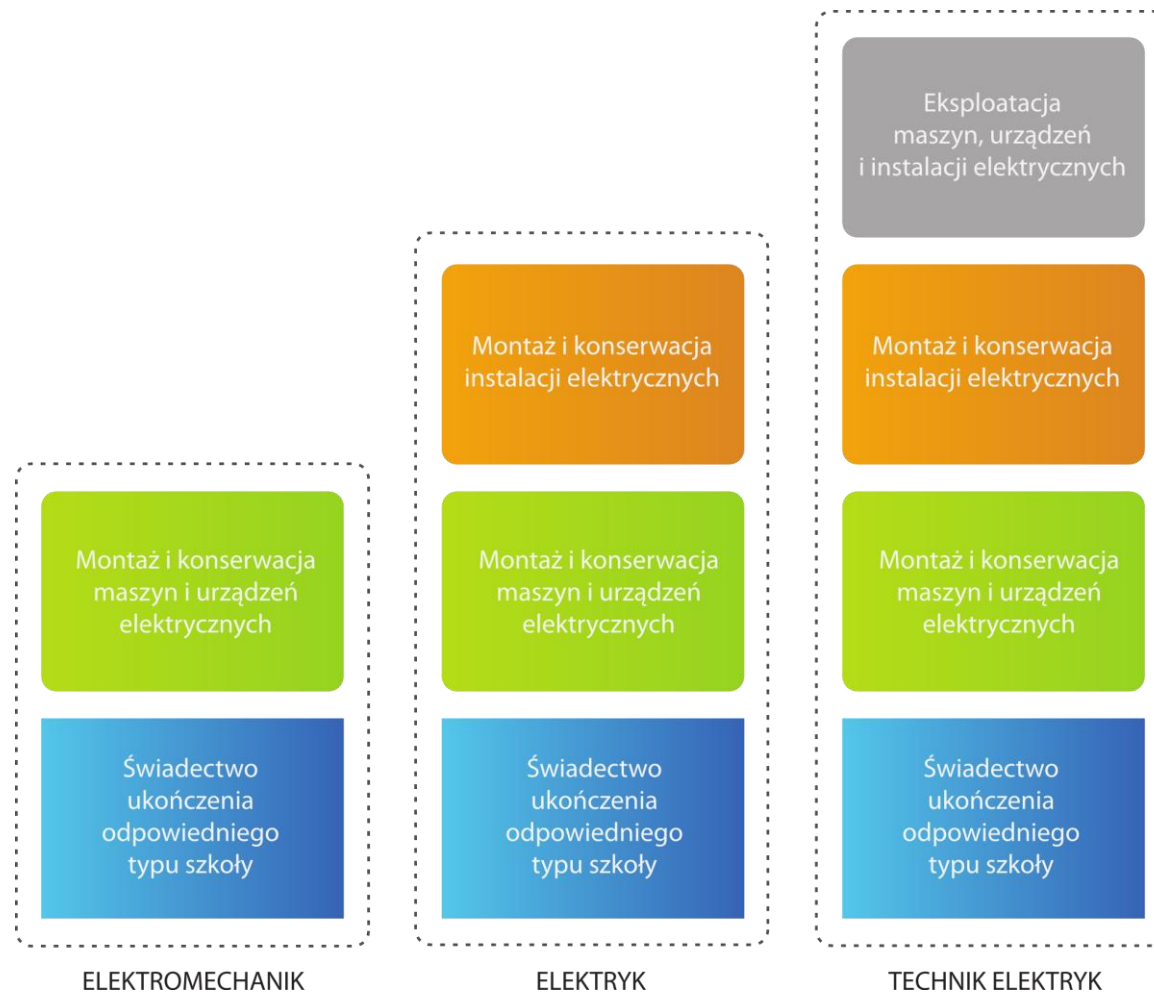
Wymagane wykształcenie średnie

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Od elektromechanika do technika elektryka – możliwości podnoszenia kwalifikacji w zawodach

Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie

Egzamin zawodowy jest przeprowadzany dla:

- uczniów (słuchaczy):
  - *trzyletnich zasadniczych szkół zawodowych*
  - *czteroletnich techników*
  - *szkół policealnych*
- osób, które ukończyły kwalifikacyjne kursy zawodowe
- osób, które ukończyły 18 lat i nie są uczniami szkół – egzaminy eksternistyczne

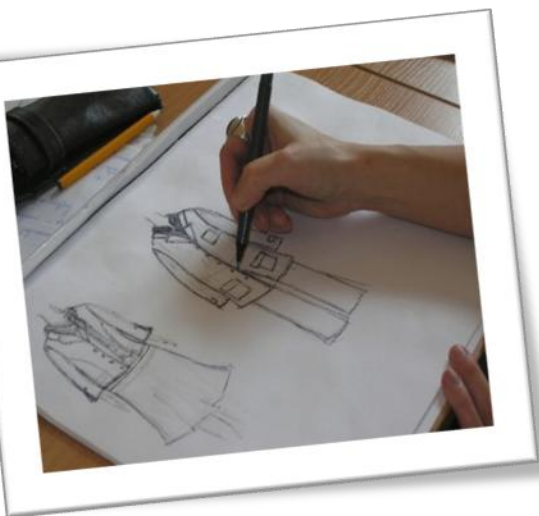
Zasady przeprowadzania egzaminu

- wymagania egzaminacyjne określa podstawa programowa kształcenia w zawodach
- egzamin przeprowadzany jest w szkole, placówce lub u pracodawcy
- egzaminy są organizowane w trakcie roku szkolnego po zakończeniu kształcenia w danej kwalifikacji
- egzamin składa się z części pisemnej i praktycznej
- egzamin praktyczny z wykonaniem tak w szkole zasadniczej, jak i w technikum

Dokumenty potwierdzające kwalifikacje zawodowe

- **Świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie** jest wydawane osobom, które zdadzą egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie przeprowadzony w zakresie **jednej kwalifikacji**.
- **Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe** jest wydawany osobom, które zdadzą egzaminy potwierdzające **wszystkie kwalifikacje** w danym zawodzie oraz będą miały odpowiedni dla zawodu poziom wykształcenia ogólnego.
- Na wniosek osoby posiadającej dyplom, dana komisja okręgowa wydaje **suplement Europass do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe** ułatwiający poruszanie się po krajowym i europejskim rynku pracy.

Od przyjęcia zalecenia do powołania Zespołu ekspertów krajowych

- ECVET jako element prac nad projektem krajowych ram kwalifikacji – realizacja przez MEN projektu systemowego *Opracowanie bilansu kwalifikacji i kompetencji dostępnych na rynku pracy w Polsce oraz modelu Krajowych Ram Kwalifikacji (2008-2009):*
  - publikacja od Europejskich do Krajowych Ram Kwalifikacji (grudzień 2009 r.)
  - konferencja upowszechniająca ideę systemu ECVET w środowisku dyrektorów szkół zawodowych (14 grudnia 2009 r.)
- I kwartał 2010 r. – wyznaczenie 2 przedstawicieli Polski do prac w ramach grupy ECVET Users group oraz sieci ECVET Network (MEN oraz MNiSW).
- Realizacja II etapu projektu dotyczącego ram kwalifikacji.
- Powołanie przez MEN i MNiSW ekspertów krajowych w ramach grantu KE (październik 2011).

ECVET jako element działań krajowych w obszarze ERK/PRK

Realizacja projektu systemowego Instytutu Badań Edukacyjnych *Opracowanie założeń merytorycznych i instytucjonalnych wdrażania KRK oraz Krajowego Rejestru Kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie (2010-2013)*

Działania w obszarze KRK w ramach modernizacji kształcenia zawodowego i ustawicznego

- Nowelizacja klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego uwzględniająca podział zawodów na kwalifikacje.
- Nowa konstrukcja podstawy programowej kształcenia w zawodach (opis kwalifikacji w języku efektów kształcenia). Podstawa programowa zawiera swoisty rejestr kwalifikacji zawodowych możliwych do uzyskania w ramach systemu oświaty.
- Potwierdzanie poszczególnych kwalifikacji w zawodzie w systemie egzaminów zewnętrznych przeprowadzanych w trakcie nauki w szkole.
- Wprowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

Działania w obszarze ECVET w ramach modernizacji kształcenia zawodowego i ustawicznego (1)

- **Kwalifikacja (ECVET)** – formalny wynik procesu oceny i walidacji uzyskany w efekcie stwierdzenia przez właściwą instytucję, że osiągnięte przez daną osobę efekty uczenia się są zgodne z określonymi standardami.
- **Kwalifikacja w zawodzie (uso z 19 sierpnia 2011)** – wyodrębniony w danym zawodzie zestaw oczekiwanych efektów kształcenia, których osiągnięcie potwierdza świadectwo wydane przez okręgową komisję egzaminacyjną, po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie jednej kwalifikacji.

Działania w obszarze ECVET w ramach modernizacji kształcenia zawodowego i ustawicznego (2)

Realizacja projektu: *Doskonalenie podstaw programowych kluczem do modernizacji kształcenia zawodowego*

(2008-2013). Cel projektu:

poprawa jakości kształcenia zawodowego poprzez weryfikację i modernizację podstaw programowych kształcenia w zawodach:

- ocena spójności dotychczasowych podstaw programowych kształcenia w zawodzie z dokumentami europejskimi
- wyodrębnienie kwalifikacji składających się na poszczególne zawody
- modernizacja wszystkich podstaw programowych kształcenia zawodowego – opracowanie nowej podstawy programowej kształcenia w zawodach
- opracowanie zmodernizowanych programów nauczania dla zawodów.

Działania w obszarze ECVET w ramach modernizacji kształcenia zawodowego i ustawicznego (3)

Nowa podstawa programowa kształcenia w zawodach:

- opis kwalifikacji w języku efektów kształcenia (***learning outcomes***),
- wyodrębnienie zestawów efektów kształcenia (części) w poszczególnych kwalifikacjach (= ***units of learning outcomes***):

Zestawy efektów kształcenia (części kwalifikacji) stanowią składnik kwalifikacji będący spójnym zbiorem wiedzy i umiejętności zawodowych. Kwalifikacja składa się z kilku części, które mogą podlegać ocenie.

- Możliwość organizacji form pozaszkolnych (kształcenie w formach kursowych) w zakresie wynikającym z tematyki danej części kwalifikacji – **kursy umiejętności zawodowych**

Działania w obszarze ECVET w ramach modernizacji kształcenia zawodowego i ustawicznego (4)

Wprowadzenie możliwości potwierdzania wiedzy i umiejętności zawodowych nabytych w ramach pozaformalnego i nieformalnego uczenia się **egzamin eksternistyczny zawodowy** – egzamin eksternistyczny potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji.

Do egzaminu dopuszcza się osobę, która:

- 1) ukończyła gimnazjum albo 8-letnią szkołę podstawową oraz
- 2) **co najmniej dwa lata kształciła się lub pracowała, w zawodzie, w którym wyodrębniono daną kwalifikację zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa zawodowego**

Dokumenty potwierdzające spełnienie ww. warunków: świadectwa szkolne, indeksy, zaświadczenia dotyczące kształcenia się lub wykonywania pracy w danym zawodzie lub świadectwa pracy.

Standardy jakości kształcenia zawodowego

VII. WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI KRAJOWYMI I ZAGRANICZNYMI

STANDARD

SZKOŁA/PLACÓWKA WSPÓŁPRACUJE Z PARTNERAMI KRAJOWYMI I ZAGRANICZNYMI W PRZYGOTOWANIU ABSOLWENTA DO FUNKCJONOWANIA NA KRAJOWYM I EUROPEJSKIM RYNKU PRACY

KRYTERIA	PRZYKŁADOWE WSKAŹNIKI
<p>W szkole/placówce:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przystępuje się do programów współpracy realizowanych w ramach strategicznego partnerstwa instytucji działających na poziomie regionalnym i/lub lokalnym ▪ realizuje się partnerskie programy bezpośredniej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dokumentacja szkoły zawiera listy intencyjne dotyczące współpracy z instytucjami na poziomie regionalnym i/lub lokalnym, w tym m.in. ze stowarzyszeniami pracodawców, urzędami pracy i innymi instytucjami rynku pracy, szkołami wyższymi oraz sprawozdania ze spotkań ▪ porozumienia zawarte z pracodawcami wskazują na współpracę w obszarach określonych w pkt VI ▪ porozumienia zawarte ze szkołami wyższymi wskazują na współpracę m.in. w obszarze doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego, dostępu uczniów ▪ i nauczycieli do nowoczesnych technik i technologii, wspólnych działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego, w tym dalszego kierunkowego kształcenia.

Standardy jakości kształcenia zawodowego

- korzysta się z możliwości nawiązywania partnerskiej współpracy ze szkołami/institucjami kształcenia zawodowego za granicą
- współpraca krajowa i zagraniczna służy podniesieniu jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego
- dokumentacja szkoły zawiera listy intencyjne dotyczące współpracy
- z zagranicznymi szkołami/institucjami kształcenia zawodowego;
- strategiczna współpraca na poziomie regionalnym i lokalnym przyczynia się do konstruowania i modyfikowania oferty kształcenia zgodnie z potrzebami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- bezpośrednia współpraca z partnerami krajowymi przyczynia się do obserwowalnego wzrostu osiągnięć uczniów;
- ustalone są efekty kształcenia, które powinny być osiągnięte w trakcie europejskiej wymiany uczniów;
- porozumienia o programie zajęć realizowanych za granicą, stosowane w ramach współpracy z partnerami zagranicznymi wykorzystują europejski system transferu osiągnięć w kształceniu i szkoleniu zawodowym ECVET⁴;
- osiągnięcia uczniów uzyskane w trakcie europejskiej wymiany uczniów są dokumentowane i gromadzone w ramach indywidualnego wykazu osiągnięć
- w oparciu o system ECVET;

Dziękuję za uwagę

Piotr.Bartosiak@men.gov.pl